

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Kotitalouden oppimistulokset perusopetuksen päättövaiheessa

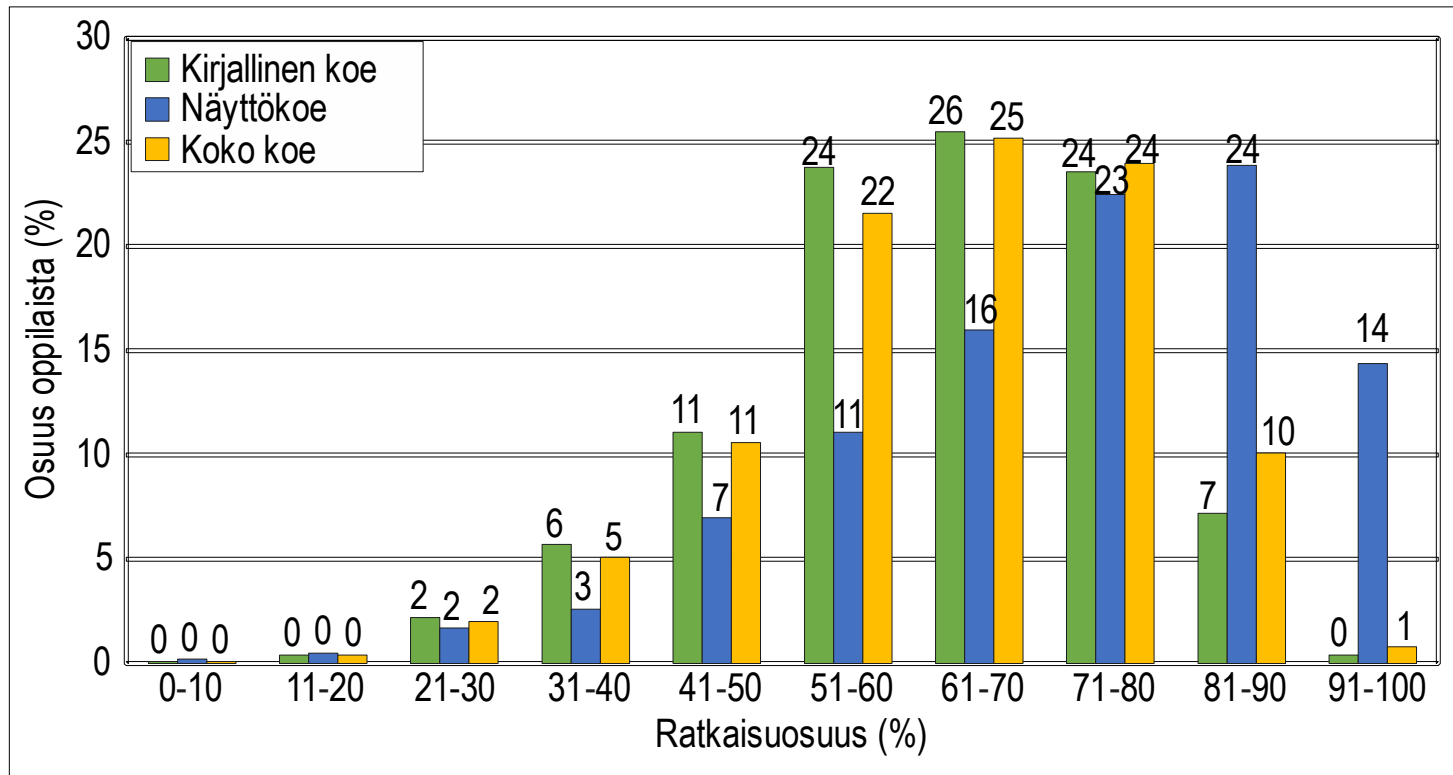
Salla Venäläinen

Oppimistulosten arviointi

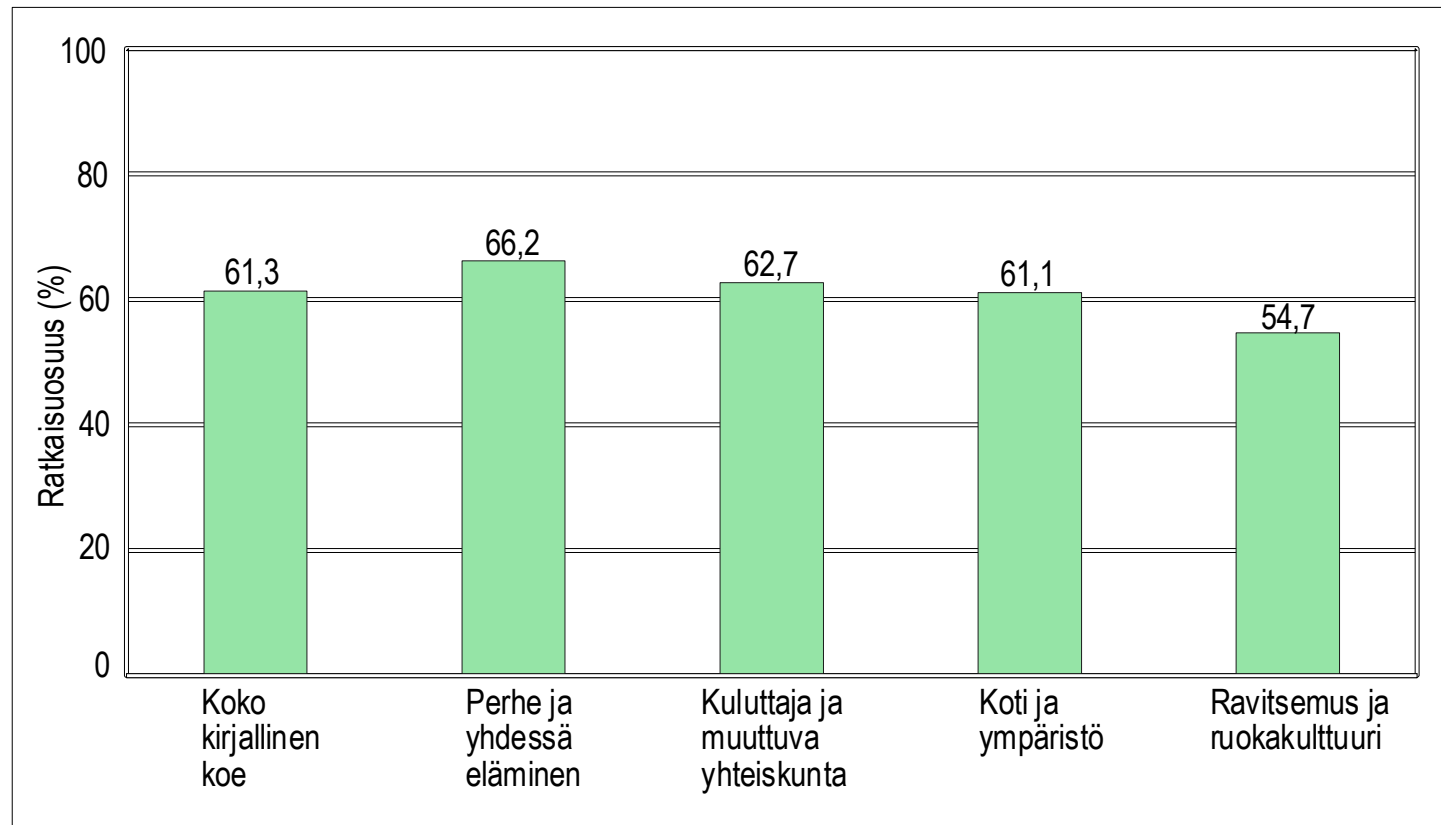
Kansallinen koe 20-21.3.2014 (9.vuosiluokan oppilaille)

- Kynä-paperiosuus
(Tehtävävihko, joka sisälsi myös oppilaan asenne ja taustakysymykset)
- Näyttökoe
- Opettajakysely
- Rehtorikysely

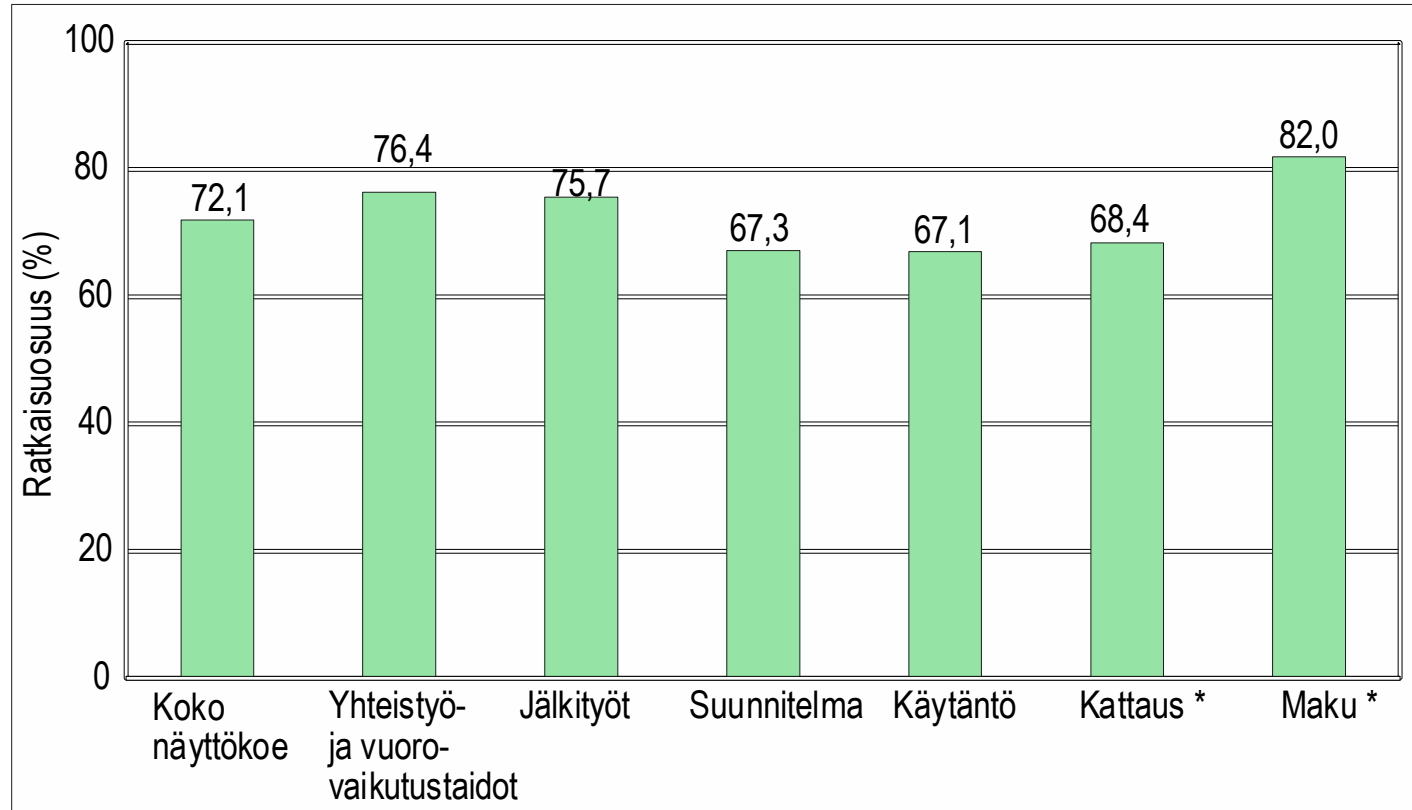
Koko kokeen, kirjallisen kokeen ja näyttökokeen osaamisen yleistaso

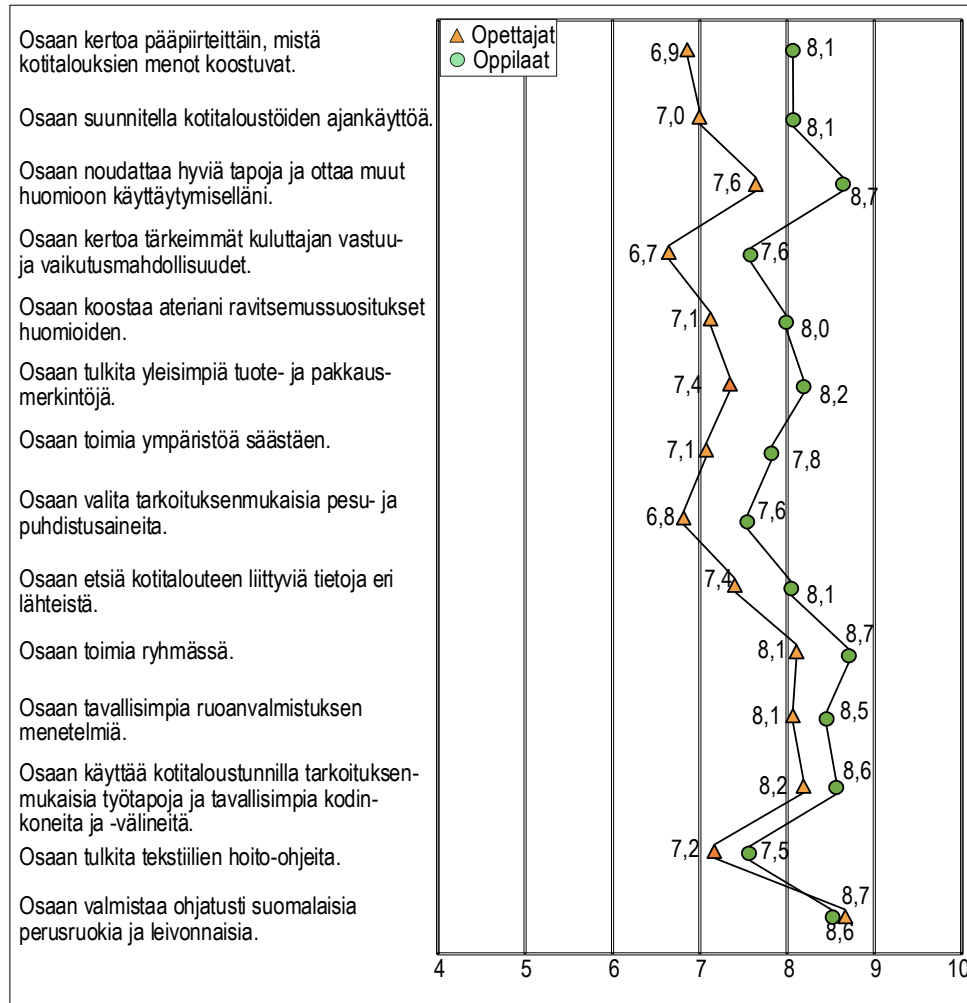
Osaaminen kotitalouden keskeisillä sisältöalueilla

Osaaminen Näyttökokeen eri osa-alueilla

Oppilaiden ja opettajien näkemykset oppilaiden osaamisesta

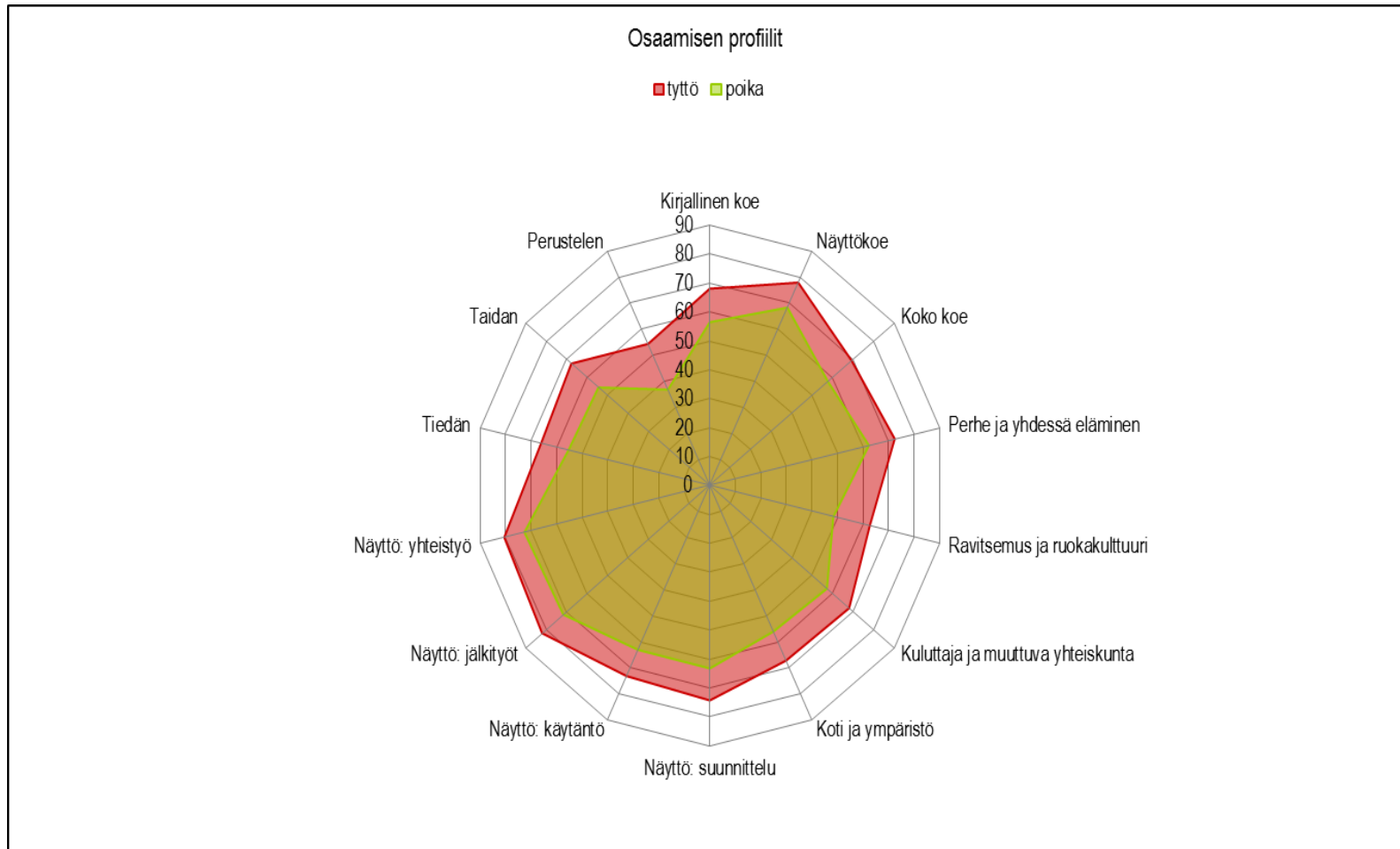
Kotitalouden hyvien oppimistulosten saavuttamista vaikeuttavat asiat (opettajakyselyn mukaan)

- **Oppilaiden kiinnostus muuhun kuin koulutyöhön**
- **Oppilasjoukon heterogeenisyys**
- **Oppilasryhmien suuri koko**
- **Työrauhan puute luokassa**

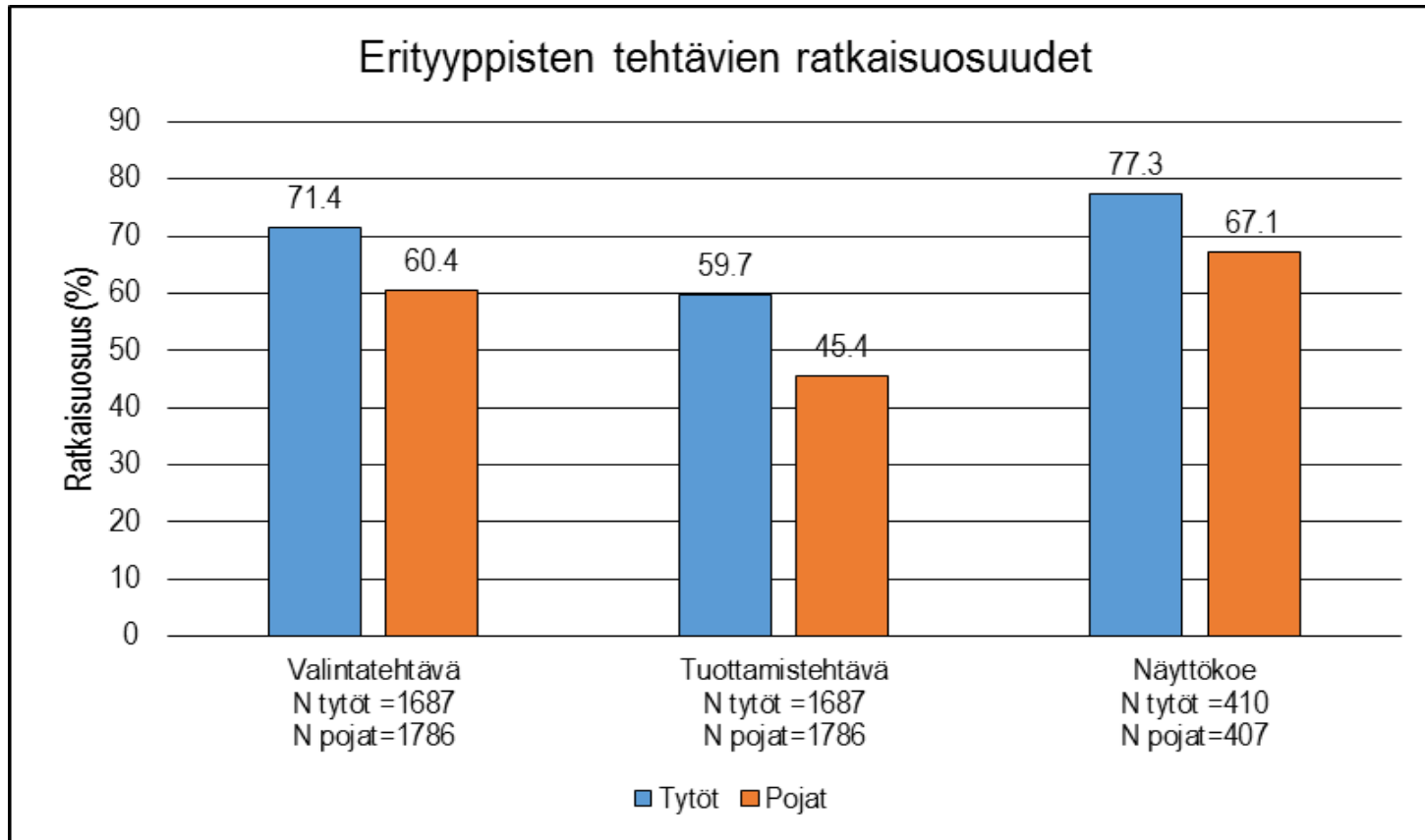
Opettajien välinen yhteistyö

- **Yhteistyötä oman oppiaineen kollegan kanssa oli tehnyt usein 69 % opettajista**
- **Opettajista 60 % ilmoitti tehneensä oppiaineyhteistyötä vähän ja 39 % ei ollut tehnyt oppiaineyhteistyötä lainkaan**
- **Eniten yhteistyötä oli tehty terveystiedon (38,7 %), vieraiden kielten (17,9 %), kemian (12,9 %) ja biologian (12,3 %) kanssa**
- **Opettajista 41 % oli suunnitellut opetusta (tai saanut tukea opetukseensa) erityisopettajan kanssa**

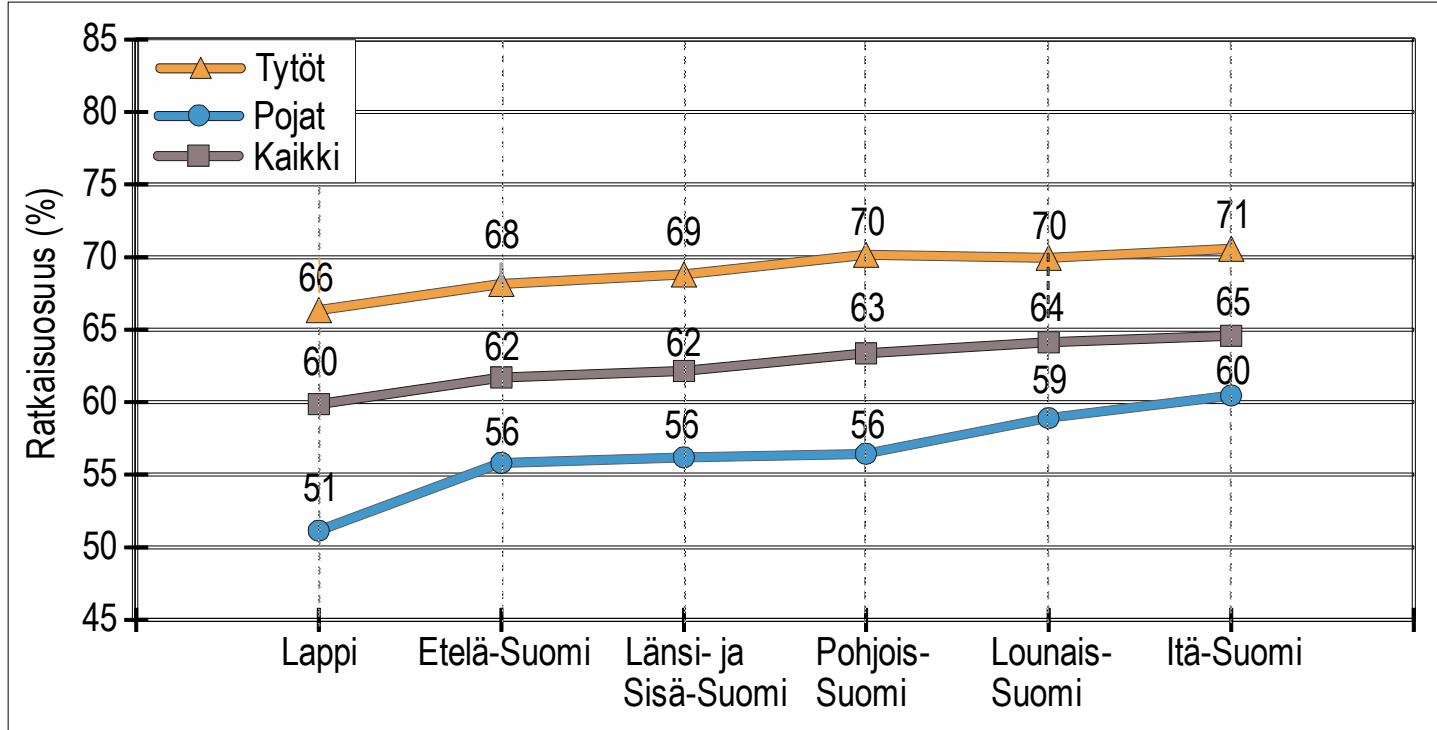
Tyttöjen ja poikien väliset erot

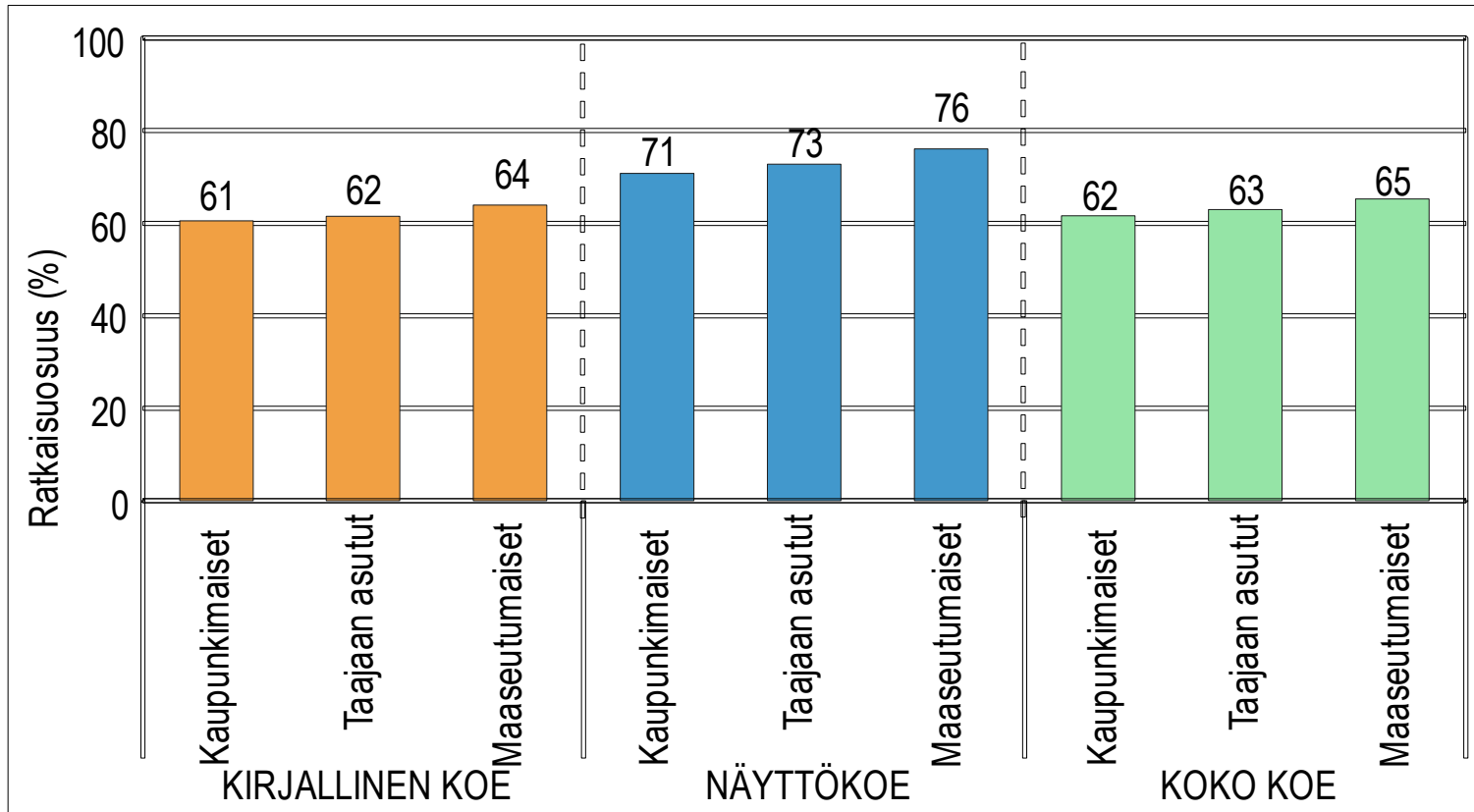
Osaaminen tehtävätyypeittäin

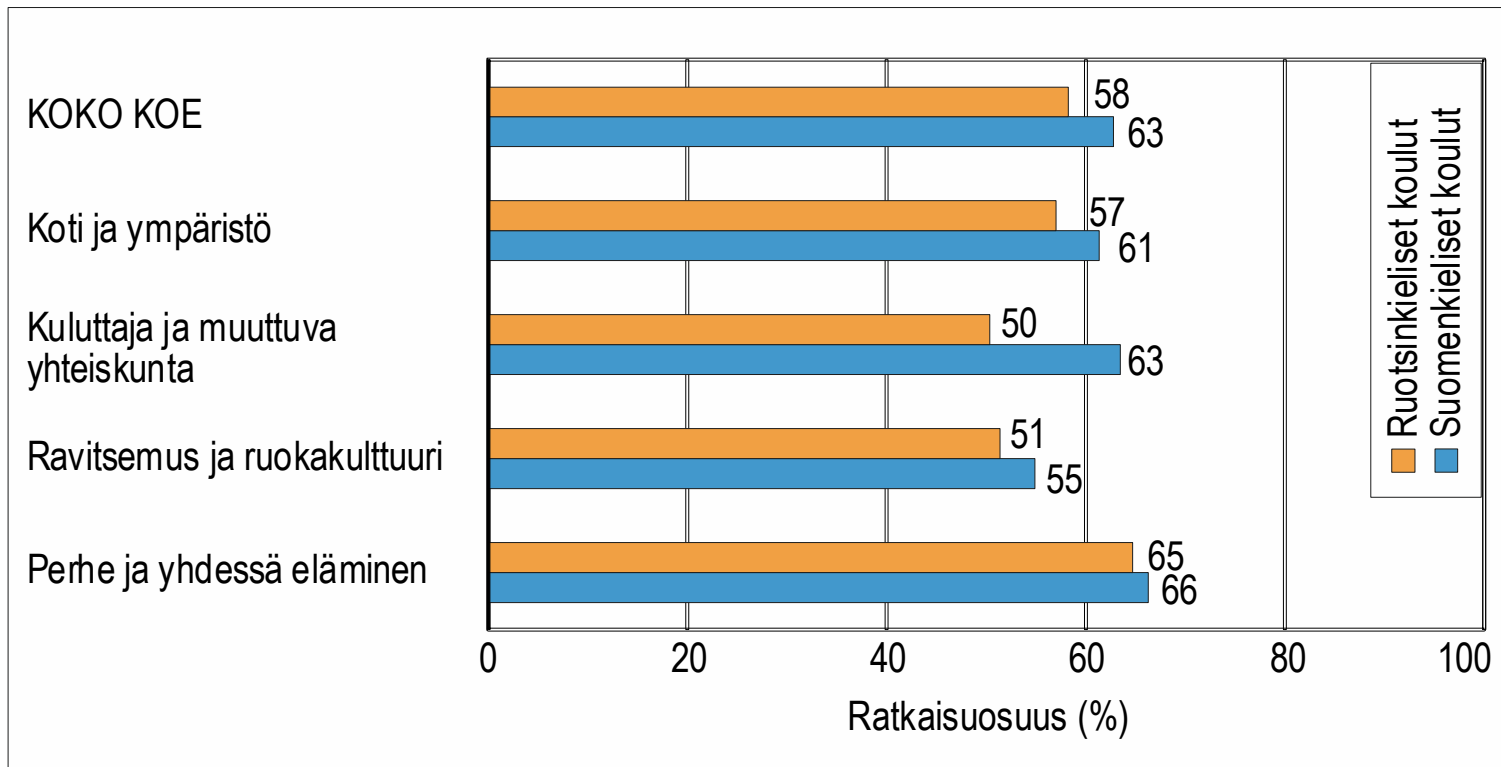
AVI-alueiden väliset erot

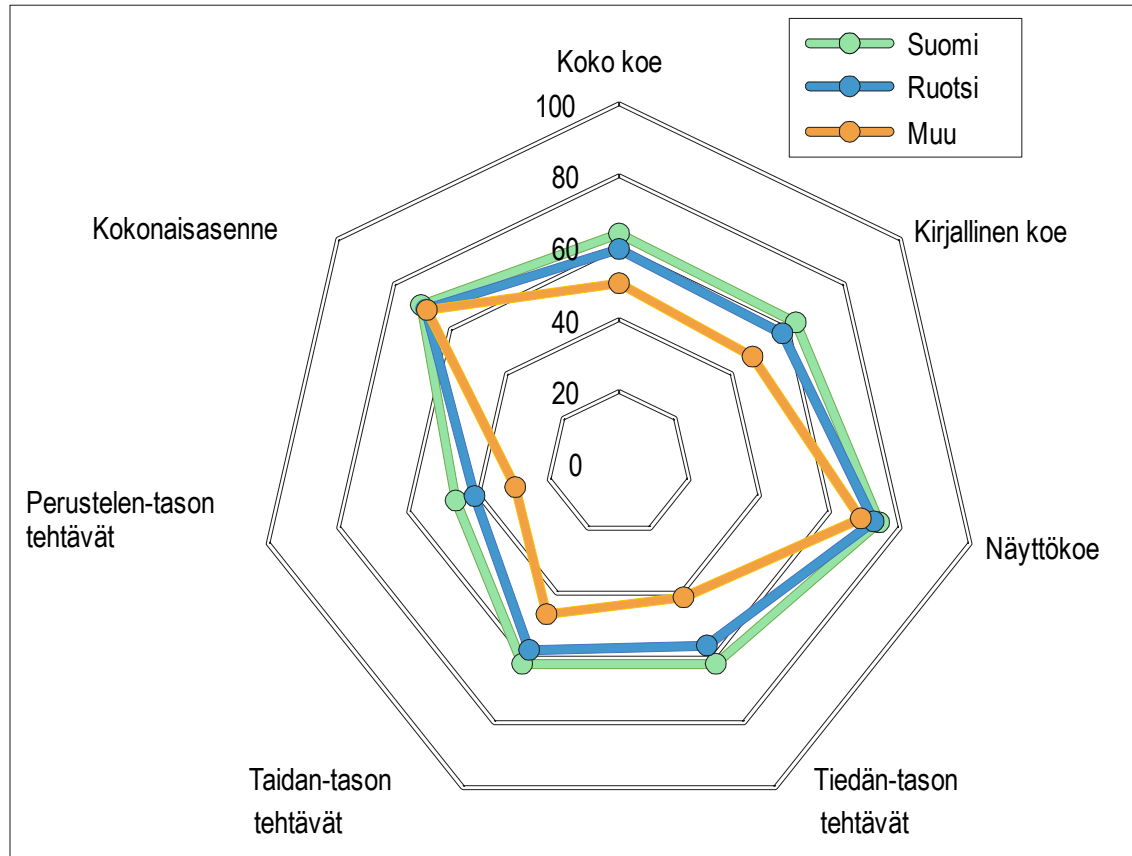
Kuntaryhmien väliset erot

Kieliryhmien väliset erot

Oppilaiden osaaminen kotikielen mukaan

Valinnaisuuden yhteys oppimistuloksiin

Valinnaiseen kotitalousopetukseen osallistuneiden osaaminen oli parempaa ($p < 0,001$) kolmella opetussuunnitelman sisältöalueella:

- **Perhe ja yhdessä eläminen**
- **Koti ja ympäristö**
- **Ravitsemus ja ruokakulttuuri**

Näyttökokeen osa-alueilla valinnaiseen kotitalousopetukseen osallistuneiden osaaminen oli parempaa ($p < 0,001$) osa-alueilla:

- **Suunnitelman tekeminen**
- **Käytännön työt**
- **Jälkityöt**
- **Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot**

Opettajien ja opetusmenetelmien yhteys oppimistuloksiin

Opettajakyselyyn vastanneista noin puolet ilmoitti opettaneensa lähes jokaista tai noin puolta 7. vuosiluokan oppilaista

- Oppilaat, joiden opettajat ilmoittivat tehneensä oppiaineyhteistyötä, menestyivät koko kokeessa keskimäärin paremmin
- Opettajien täydennyskoulutuksella oli suuntaa antava merkitys oppilaiden koemenestykseen
- Oppilaat, joiden opettajat ilmoittivat käyttävänsä paljon projektityöskentelyä, havainnointia (esim. lähipiirin ravitsemukseen liittyvät asiat) ja/tai hyödynsivät verkko-oppimisympäristöä, menestyivät paremmin suhteessa oppilaisiin, joiden opettajat eivät käyttäneet tällaisia menetelmiä.

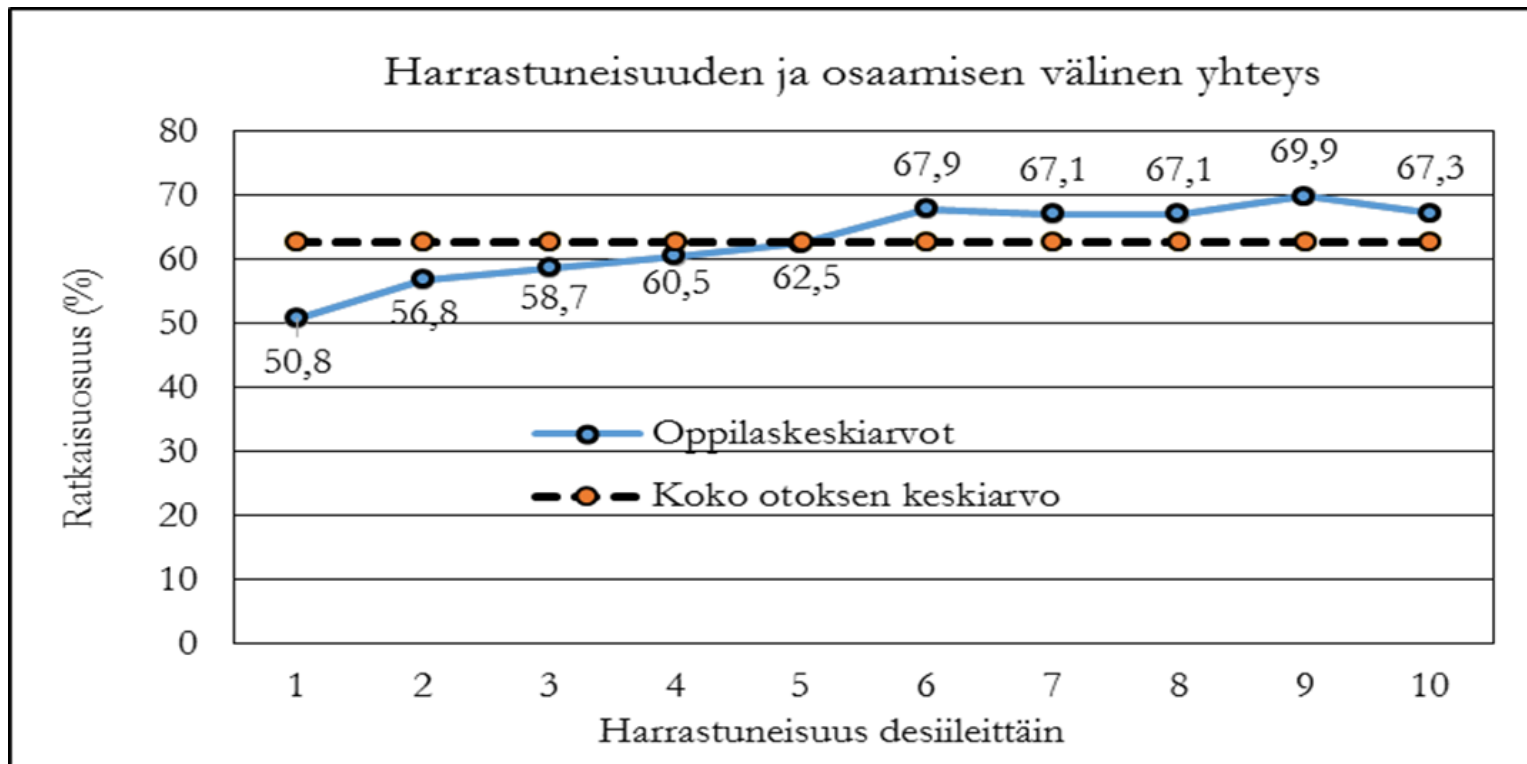
Oppimisen arviointi ja oppimistulosten saavuttaminen

Arvosanaan vaikuttavat tekijät:

- Jatkuva seuranta (ka 4,7)
- Tuntityöskentely (ka 4,6)
- Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot (ka 4,4)
- Ruoanvalmistustaidot (ka 4,1)
- Opetussuunnitelman päättöarvioinnin kriteerit arvosanalle kahdeksan (ka 4,0)
- Taito/työkoe (ka 3,6)

(Asteikko 1 = ei lainkaan, 2 = melko vähän, 3 = kohtalaisesti, 4 = melko paljon, 5 = erittäin paljon)

Harrastuneisuuden yhteys arvioinnissa menestymiseen

Kehittämisehdotukset

- **On pohdittava keinoja miten kavennetaan maan eri alueiden ja kieliryhmien välisiä eroja oppimistuloksissa.**
- **Opettajille tulee tarjota mahdollisuus laadukkaaseen täydennyskoulutukseen kaikkialla Suomessa. Erityisesti tieto- ja viestintäteknologia oli alue, jolta opettajat toivovat eniten koulutusta.**
- **Olisi hyödyllistä selvittää miten opettajat hahmottavat päättöarvosanojen muodostumiseen vaikuttavat tekijät.**

Kehittämisehdotukset

- **Kotitalousopetuksessa olisi hyödyllistä käyttää enemmän tuottamistehtäviä ja oppilaita tulisi kannustaa enemmän perustelemaan näkökulmiaan.**
- **Oppilaita pitäisi kannustaa kriittisyyteen ja opetussisältöjen soveltamiseen myös koulun ulkopuolella.**
- **Kotitalouden sisältöalueisiin liittyvien käytännön taitojen opettaminen ja niiden arviointi on tärkeä osa kotitalousopetusta, minkä myös oppilaat kokevat mielekkäänä.**

Kehittämisehdotukset

- **Oppilaiden hyvä menestys yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja mittaavissa tehtävissä - kotitalousopetuksen rooli näiden taitojen vahvistajana tulisi tulevaisuudessakin nähdä tärkeänä.**
 - **Kuluttaja- ja muuttuva yhteiskunta –sisältöaluetta painotettiin opetuksessa vähiten. Kotitalousopetuksen rooli kestävään kehitykseen ja elämäntapaan kannustamisessa on tärkeä.**
 - **Oppilaita tulisi kannustaa enemmän oman työn suunnitteluun ja itsearviointia tulisi kotitalousopetuksessa kehittää ja monipuolistaa.**
-

Kehittämisehdotuksia

- **Kotitalousopetuksen työtapoja tulee monipuolistaa, sillä opetussisällöt mahdollistavat monenlaiset kokemukselliset ja toiminnalliset työtavat.**
- **Opettajankoulutuksessa ja täydennyskoulutuksessa pitää ottaa huomioon oppiaineen tiedollisia ja taidollisia sisältöjä laaja-alaisen osaamisen näkökulmasta.**

Kotitalousopetus tulevaisuudessa

- **Kotitalousopetuksen tavoitteena on kehittää arjen hallinnan edellyttämiä tietoja, taitoja, asenteita ja toimintavalmiuksia (POPS 2014).**
- **Kotitalous oppiaineena mahdollistaa oppilasta lähellä olevien arkipäivän ilmiöiden tarkastelun teoreettisesti tai käytännönläheisesti sekä yksin tai yhdessä.**
- **Kotitalousopetukseen sisältöalueet ja sekä oman työn suunnitteluun, organisointiin ja arviointiin liittyvät toimintatavat sekä kädentaitojen kehittyminen ja luovuus auttavat aikuistuvia nuoria pärjäämään elämässään yleissivistävien opintojen jälkeen.**